

Johanne Louise Heiberg indtager en saa fremskudt Plads i vort Aarhundredes Aandslivs Historie, at det er nødvendigt, at der før eller senere af en kyndig og nænsom Haand gives os en tilforladelig Skildring af hende som det rigt udstyrede men dog jordbaarne Menneskebarn, hun var, som gør os klog paa, hvilke hendes Dyder var, og hvordan deres Modsider ytrede sig. Foruden det alt givne, maa der være rigt Stof for Haanden til et saadant Arbejde, i Form af personlig Iagttagelse og utrykte Breve. Blot det ene Brev fra hende til Hall, som hans Søn offentliggjorde i et af vore Dagblade, da Striden efter Udgivelsen af hendes Biografi stod paa, kastede Strejflys over hendes Væsen, som var gode at faa Forstand af.

Især vi, der læste hendes Bog i Vantro, men som saa gerne vilde vise hende Retfærdighed, trænger til en Midler mellem det Billede, hun giver af sig selv, som hverken hører hjemme i Himlen eller paa Jorden, og det, der ideligt drilende paatrænger sig os mellem Linjerne.

En saadan giver Frøken Clara Bergsøes Bog os ikke, hvor læseværdig den end er, og til Trods for de mange gode Bemærkninger, den indeholder. Dertil er den for meget af det, Forf. selv i Indledningen kalder en „Attest“ — d. v. s. en Attest for Berettigelsen af Fru Heibergs Selvros.

Der gøres vel af og til Tilløb til nogen Kritik, Forf. tager visse Forbehold. Men noget bestemt Udtryk faar de ikke, og naar hun sluttelig ikke tager i Betænkning i sin Omtale af Fru Heibergs Spil i „Viola“ at tage i sin Pen Ord som disse: „Her fik Fru Heiberg Brug for sin fornemme Ydmyghed, sin under Skælmeri og fin Spot fuldstændige Gaaen op i den ene Følelse, Hengivenhed for den elskede“, saa har man kun at lade Haabet fare om at blive stort klogere, end man var i Forvejen.

Enkelte Bemærkninger stemmer til Modsigelse. Efter at have fortalt os, at Ydmyghed og Beskedenhed ere Dyder, som var Fru Heiberg medfødt, indrømmer Forf., at denne i „Erindringerne“ — ved stadig at fremhæve sig som Menneske — paa dette Alter ofrer sine Dyder.

Det er uheldigt, at dette Offer just bringes i en Stund, da der var saa haardt Brug for dem. Sandheden er dog sikkert den, at vore medfødte Dyder og Fejl har for dybt Rod i vor Natur og til den Grad danner Kærnen i vort Væsen, at vi ikke kan skille os af med dem, som vi kan pille en Fjer af vor Hat eller tvætte en Plet af vor Kjole. Det lader sig kun gøre med dem, som vi finder det klædeligt at paatage os i belejlig Stund.